

Plante toxice in hrana oilor si a caprelor

Descriere imagine:
Turma de oi

In perioada calduroasa de vara, masa verde disponibila pe pasunile naturale este destul de redusa cantitativ si calitativ, favorizand consumul unor plante care determina intoxicatii, sau mai grav, moartea oilor. Caprele sunt mai putin expuse datorita comportamentului alimentar specific: consuma parti ale plantelor foarte crude (muguri), a caror concentratie in compusi toxici este mai redusa. De asemenea, caprinele nu consuma planta in totalitate, ci doar o "gusta". Insa, cand penuria de furaj este acuta se pot produce intoxicatii si la capre.

Plante care se asigura cu precautie sau deloc

In cele ce urmeaza prezentam cateva plante pe care ovinele nu trebuie sa le consume.

• **Intoxicatia cu sorg** (*Sorghum vulgare*) este cauzata de continutul ridicat al plantei in compusi cianogenetici, care pot determina tulburari cu manifestari nervoase si chiar moartea rapida. Diagnosticul se confirma de un laborator toxicologic, care analizeaza sucumul ruminal trimis intr-un recipient ermetic inchis si congelat in prealabil.

• **Consumul de tisa** (*Taxus baccata*), indeosebi de frunze in vegetatie avansata, foarte bogate in alcaloizi toxici, poate deveni mortala. Numai prezenta fragmentelor de tisa in continutul ruminal permite stabilirea originii acestei intoxicatii.

• **Intoxicatia cu ciumarea** (*Galega officinalis*) survine dupa consumul de galega aflata la inflorire si poate provoca moartea. Planta ramane toxica si dupa uscare.

• **Brandusa** (*Colchicum autumnale* - Brandusa de toamna) contine in toate partile ei alcaloidul toxic,

compus care provoaca intoxicatii, atunci cand pasunea este bogata in astfel de plante sau daca fanul cuprinde multe frunze de brandusa.

Se constata tulburari digestive (diaree), leziuni la nivelul abomasumului, al intestinului, dar si cu atingere hepato-renala. Este posibil sa se observe prezenta grauntelor nedigerate pe traiectul digestiv si chiar in rectum.

â€¢ **Intoxicatia cu trifoi subteran** (*Trifolium subterraneum*) produce infertilitate la oi, intrucat frunza plantei are un continut ridicat in substante estrogenice (fito-estrogeni sau izoflavone). Sunt posibile si tulburari de reproducie cum este atonia uterina (care se poate complica cu metrite), prolapsul uterin, o dezvoltare a glandelor mamare la masculi, chiar cu secretie de lapte, si dezechilibrul mineral, care favorizeaza intoxicatiile cu cupru.

Si alte varietati de trifoi pot genera sindroame asemanatoare, ca de exemplu trifoiul alb (*T. repens*), care este bogat in cumestrol. Unii agenti fungici pot provoca o crestere a nivelului fito-estrogenilor, in special a cumestrolului.

â€¢ **Intoxicatiile cu varza** (*Brassica oleracea*), cu **rapita** (*Brassica napus*) sau cu **ceapa** (*Allium cepa*). Consumul excesiv de varza poate genera un sindrom hemolitic (cu hemoglobinurie, ajungandu-se chiar la o anemie severa si la icter cu colorarea in galben a mucoaselor). Consecintele sunt identice si in cazul consumului mare de ceapa.

Varza determina acumularea de nitrati, producand intoxicatii cu nitriti. La ovine, implica uneori carenta de iod, formand gusa.

Rapita poate, de asemenea, provoca tulburari oculare si nervoase.

â€¢ **Feriga de camp** (*Pteridium aquilinum*) provoaca intoxicatii care se asociaza, pe de o parte, cu un sindrom hemoragic, iar pe de alta parte, cu manifestari carentiale ale vitaminei B1. Consumul de feriga pe o perioada mai mare de timp determina si o degenerare progresiva a retinei (ochii ramanand stralucitori in penumbra). Feriga este incriminata si in etiologia cancerului digestiv si urinar.

â€¢ **Sulfina** (*Melilotus officinalis*, *M. alba*), consumata in cantitati mari, degradeaza fanul si silozul, furajele devenind toxice in urma transformarii cumarinei in dicumarol - un produs toxic utilizat si ca raticid. Intoxicatia genereaza in sindrom hemoragic (hematoame sau hemoragie puternica). Simptomatologia se amelioreaza prin administrarea de vitamina K1.

â€¢ **Intoxicatia cu ghinda de stejar** (*Quercus spp.*) se constata la oi, mai ales la sfarsitul verilor foarte secetoase, dar si primavara, daca se consuma frunze de stejar. Taninul determina leziuni renale si digestive. Primele manifestari constau in anorexie, apatie, absenta rumegarii si staza ruminala, sau de constipatie urmata de diaree mucoida si hemoragica.

â€¢ **Intoxicatiile cu lupin** (*Lupinus sp.*), mai exat cu alcaloizii plantei, sunt mai putin frecvente si se manifesta prin tulburari nervoase.

â€¢ **Cămisirul** (*Buxus sempervirens*) sau alcaloizii toxici continuti de merisor pot provoca tulburari

digestive (diaree) si tulburari nervoase.

• **Sunatoarea** (*Hypericum perforatum*) contine un pigment fotosensibilizant (hipericina) care sta la originea aparitiei dermatitelor (prurit, eritem) in partile cutanate expuse soarelui. Se mai poate constata si diaree si convulsii.

• **Intoxicatiile cu zarna** (*Solanum nigrum*) pot induce diaree, care se asociaza cu o incoordonare locomotorie.

• **Consumul de fructe** poate afecta sanatatea tineretului ovin in conditiile producerii unei fermentatii alcoolice la nivelul rumenului. In aceasta situatie devine caracteristic mirosul de alcool si incoordonarea locomotorie (starea de ebrietate).

Sorin VOIA, Dan DRINCEANU